

Марія
Галіна

АВТОХТОНИ

Роман

Харків
«ФОЛІО»
2016

І більша благодать в описі німф, ніж в описі медалей. І більша благодать в описі походження гігантів, ніж в описі придворного етикету. І більша благодать в описі Мелюзіни, ніж в описі кавалерії і артилерії. І більша благодать в описі підземного гірського народу, ніж в описі фехтування і залицянь.

Парацельс

...коли видно блудні вогники, це означає неминучий занепад країни.

Парацельс

— Що це таке? — сформулював він незаперечно. — Прохід-на кімната?

Він тільки-но збирався сказати, що цілком влаштовує, красно дякую, але тут двері до, як він гадав, комірки, розчахнулися, і повз нього, гупаючи берцями, вервечкою пройшли два здоровезних байкери, мідно-рудий та русявий, обидва у чорній шкірі, блискучих клепках, шипах і ланцюжках. Ані на нього, ані на чергувальницю вони не звернули уваги.

— Еге ж. У нас, розумієте... трошки ремонт.

На сайті нічого про ремонт не було. Він похмуро роздивлявся синенький п'ятитомник Гайдара на полиці (чому Гайдар?) і думав, що напише в них на форумі всілякі прикрості. Так їм і треба.

Задумалася, почухала плече носом. Він проти волі замилувався — не кожен так може.

— Є одна, щоправда, там фарбою сильно тхне.

Він уявив, як сидить на ліжку в самісіньких трусах, а повз, туди й сюди, ходять байкери.

— Фарбою тхне. Ясно. Гаразд, ведіть.

Вікно пред'являло пікселі бурих і зеленуватих черепичних дахів, обсиджених тарілочками супутникових антен. Посеред кімнати стирчали заляпані побілкою козла. Фарбою, так, тхнуло, і добряче. Але він любив цей запах.

— Муляри вже закінчили. А художниця приходить вдень. І йде до шостої. Вона вам не заважатиме.

Вона встигла розмалювати лише одну стіну: суворий чоловік, погрожуючи гігантською логарифмічною лінійкою, обіймав жінку, яка випускала опасистого голуба.

Радянське стає модним. А колись здавалося, прости, Господи, сранню сумною.

— Ну ось, — радісно сказала чергувальниця, — файна кімната, еге ж?

Чоловік із логарифмічною лінійкою покосився на нього з докором.

— Поснідати де можна? У вас?

— Ой, ні, в нас же ремонт. У «Криниці» можна. Як вийдете, відразу праворуч. Вони рано відчиняються. В них омлет. І запіканка. І сирники з варенням. І недорого.

Вона була зовсім юна, а молодим завжди хочеться їсти.

Він похитав головою, розкрив сумку і почав розкладати речі на ліжку, поруч із пласкою гіркою постільної білизни, яка пахла пранням.

* * *

Полив'яні горщики, грубі нефарбовані балки... Безодня смаку. «Криниця», а як же ж.

Жінка за стійкою, повновида, ще молода, дуже домашня, кивнула до нього і крадькома позіхнула.

— Як завжди?

Вона не посміхалася, але здавалося, що посміхається. Тільки приховано. Таємно. Лише до нього.

Від подумав про яєчню і відкинув цю думку. Замовив сирну запіканку та каву.

— Хочете, бальзаму наллю? До кави? Бонусом. Бо щось прохолодно.

— Напевно, — сказав він. — Напевно, що так. Дякую.

Мокрий сніг за вікном надавав затишку байдужому харчовому простору.

На календарі в неї за спиною два кошеняти гралися клубочком шерсті. Календарі з кошенятами популярніші від календарів з немовлятами. Не всі люблять дитинчат, а кошенят — всі. До того ж дитину й зурочити недовго. Не варто на неї дивитися чужим людям. А над кошенятками можна розчулюватися скільки заманеться. Життя кошеняти, врешті-решт, ніц не варте.

Він забрав тацю і влаштувався за столиком біля вікна. Буфетниця розкрила покетбука в яскравій обкладинці та заглибилася у читання, але, перехопивши його погляд, підвела голову. Я не посміхаюся тобі тільки тому, що ти можеш подумати, що це входить у сервіс, а я не хочу, щоб ти так думав, здавалося б, говорило її обличчя.

— Смачно?

Бруківкою прогуркотів фургончик, вичавлюючи снігову кашу на вузький низенький тротуар. На рожевому боці строкатіла реклама молочних продуктів, він не розібрав назви. Жалюзі в будинку навпроти злетіли вгору, відкривши вітрину сувенірної крамниці.

— Дякую, дуже смачно.

Запіканка була із цукатами і щедро политою збитими вершками.

— Заходьте ще. — Вона нарешті посміхнулася.

Буденна привітність, це нічого не означає. Просто їх тут добре муштрують.

— Дякую. До речі... як ви гадаєте, що таке «вертіго»?

— Щось, що можна вертіти? — Спокійні сірі очі вивчали його обличчя, і, вже впевненіше, вона сказала: — Запаморочення?

Він кивнув і вийшов із неприємним відчуттям, що вона, намагаючись догодити, прочитала його думки.

Входячи, пасажирки віталися з кондукторкою. Він протер долонею скло, саме вчасно, щоб побачити, як біля мокрої огорожі ринку декілька фургончиків вивантажують квіти, оберемки квітів. Товсте зелене листя, відвалюючись, мокло в підталому снігу. Ще одна площа, спорожнілі фонтани, сірі будиночки з ліпниною, клопітливі люди розставляють мокрі відра, знову квіти, багрянці, жовті, бузкові на сірій бруківці...

— І як вам у нас?

Голомозому сумному чоловічкові з великим носом і плямистою рукою на рукоятці масивної тростини навіть не довелося нахилитися, такий він був маленький.

— Ні-ні, там, позаду, вільно, — вів далі чоловічок із поспіхом, бачачи, що він має намір звільнити сидіння. — Просто іноді хочеться поговорити, знаєте. Я-от саме позаду і примощуюся.

Чоловічок зник із поля зору, але відразу ж, влаштувавшись позаду, постукав по плечу, привертаючи до себе увагу. Він напружився — не любив чужих доторків.

— Нічого, — сказав він. — Колоритно.

— Ринок, Собор, Театр, Старий Ринок... Це зупинки так називаються. До речі, бачите он той сірий будинок, де дріада на фронтоні? Коли дощ іде, вона плаче. А легенду про неї знаєте?

— У архітектора померла від чахотки донька, — припустив він.

— Припустимо, у власника. А архітектор...

— Був її нареченим.

— Це ж треба, — здивувався старий. — Ви таки читали півтвірник!

— Ні. Просто здогадався.

Він покрадьки поглянув на годинник — у чужому місті час завжди тягнеться повільно.

— А як ви здогадалися, що я приїжджий?

— Кожного ранку, — сказав старий, — буквально кожного ранку тут сідають одні й ті самі люди. Я їх знаю. А вас — ні. До того ж у вас немає парасольки. В мене теж немає, але мені можна. Я виходжу, коли цей гидкий мокрий сніг вже припиняється. Але ті, кому вранці на роботу, обов'язково ходять із парасолькою. З маленькою чорною складаною парасолькою.

На мармурових облявках порожнього фонтана сиділи голуби, бліді, гладенькі; він спочатку подумав, що це прикраси, але потім один із них ворухнувся.

— Я міг перечекати негоду в кав'ярні. Я, власне, так і зробив.

— Ось я і кажу, приїжджий. Якби жили тут, у вас була б із собою парасолька і не довелося б перечекувати негоду в кав'ярні.

Він підвівся із сидіння, яке було приємно нагріте його власним задом.

— Радий був познайомитися, містере Холмс, — сказав він і попрямував до виходу.

* * *

Оперний театр був схожий на торт. Заяложена метафора, так-так, він знає. Кремові вежки, безешні ляпанці муз та амурів.

Щоправда, торт зазвичай мовчить, а тут стіни розпирала музика, бравурна та причеплива. Ніхто, ну буквально ніхто не може зрівнятися з Матильдою мою. Літній поважний вахтер трохи підвівся. Він уже був зібрався дістати посвідчення — було в нього одне гарне посвідчення, однак вахтер кивнув і з гідністю, проте голосно, перекриваючи уславлення незрівнянної Матильди, сказав:

— Вітольд Олегович там, у залі.

Дзеркальний двійник сховався йому назустріч, а потім зник, бо дзеркало залишилося за спиною, втім, відразу ж грюкнули бічні двері й на майданчик вискочив хтось із моторошною пташиною головою.

— Я так не можу! — сказав монстр.

Маска закривала верхню частину обличчя, і було видно, що в монстра ображені губи та драглисті щоки літньої людини.

— У ній неможливо співати! Я йому казав, це ж... зовсім інакше резонує, та й... я повітря не можу набрати нормально, цей мерзенний дзьоб! Мерзенний! А він ще вимагає, щоб ми в цьому ходили весь час, звикали. Як взагалі до цього можна звикнути? Я йому що, хлопчисько?

— У комедії дель арте, — сказав він, — грали в масках. І нічого.

— Змовилися всі, чи що? — Монстр широким жестом зсунув маску на потилицю — чорний блискучий дзьоб тепер стирчав над його головою, наче ріг жука-носорога. — Дель арте, дель арте... Ви самі співати в масці пробували?

У монстра були стражденні очі з припухлими нижніми повіками.

— Леоніде, ну досить клеїти дурня, повернися.